

= ζιπουνήσιο, από ύφασμα κατασκευής ζιπουνιών, σκ'φούνια = περιπόδια) Μακεδ. (Βρία) *Κ' έτς' γλύτουνσι τού τσομπανόπ'λου Μακεδ.* (Θεσσαλον.) *'Απάν' 'ς τὰ πεύκια θὰ γαρ-τζαλώνιτι, γιὰ νὰ γλυτώσ'τι, μὰ δὲ θὰ τού καταφέρνιτι Σάμ.* *Γλύτουνσι ἀπ' αὐτὴ τὴν ὥρα ἔ' ἔχ' οὐ Θιὸς Εὐβ.* ('Αγία 'Ανν.) *Καὶ λένε, ἂν εὖρης ἔν' φακούδ' τιμόξυλο, νὰ γλυτώσης (τιμόξυλο = τίμιον ξύλον) Φλογ.* *'Εγλύτωσεν ἡ μάνα μ' ἀσ' σὸ μάταιον τὸν κόσμον Πόντ.* *'Ετέρεσεν νὰ γλυτών' 'κὶ 'ὰ πορεῖ, ἐσκάλωσεν νὰ λήῃ τὸ πατερνημῶν (εἶδε ὅτι δὲ θὰ μπορέσῃ νὰ γλυτώσῃ, ἄρχισε νὰ λέγῃ τὸ «πάτερ ἡμῶν») 'Αν-τρεάντ.* *'Εγλύτωσα ἀσ' ἕναν τρανὸν κίντυνον Τράπ.* *'Ασ' σὴ Χάρωνος τὸ στόμαν ἐγλυτώθα Χαλδ.* *Κὰ 'π' ἐγλυτούτδερε (καλὰ πὺ γλύτωσες) Τσακ.* *"Οτισρε ἦταρ, γλυτωκὼ 'ταρ (ὅποιοις ἦταν, γλύτωσε) Χαβουτσ.* || Φρ. *'Απὸ τὸ Χάρο δὲ γλυτώνει κανεὶς κοιν.* *'Εγλύτωσα ἀπὸ τοῦ ἀγγέλου - διαβόλου - δρακόντου - θεριοῦ - λύκου - σκύλλου - Χάρου τὰ νύχια - τὰ δόντια - τὸ στόμα - τὴν οὐρὰ (ἐπὶ τοῦ ἀνεπιείκτους σωθέντος ἐκ βεβαίου θανάτου) κοιν.* *Γλύτωσε ἀπὸ κουκκὶ - ράμμα - 'Οβριοῦ σκατὸ - στάχν - τρίχα - παπᾶ χουλιάρι (συνών. μετ' τὴν προηγουμ.) πολλὰχ.* *Γλυτώνω μετ' γλυκειὰ φωνή (ἀνωδύνως, ἄνευ περιπετειῶν) Κρήτ.* ('Ηράκλ.) *Δά-βολος 'κὶ γλυτώνει ἀσ' σὰ δερᾶ τ' (διάβολος δὲν γλυτώνει ἀπὸ τὰ χέρια του, ἐπὶ ἀνθρώπου πολυμηχάνου) Πόντ.* *'Η σημ. καὶ Βυζαντ.* *Βλ. Σαχλίκ., Στίχ. ἐρμην. ἀφηγήσ.* (ἐκδ. Wagner) *στ. 693 «καὶ κείνη ὁποῦ γλύτωσεν εἰς τὴν οὐρὰν τ' ἀγγέλου», Χρον. Μορ. στ. 7072 (ἐκδ. Schmitt) «ὀλίγοι γὰρ ἐγλύτωσαν ἀπὸ τοὺς 'Αλαμάνους».* β) Διαφεύγω σύνθηθ. καὶ Καππ. (Μισθ.) Πόντ. ('Οφ. Σαράχ. Χαλδ.) Τσακων. (Βά-τικ. Μέλαν. Χαβουτσ. κ.ά.): *Τίποτα δὲν τοῦ γλυτώνει (ἀντι-λαμβάνεται τὰ πάντα) σύνθηθ.* *"Αραξὰ 'ς τὸ γραφεῖο τοῦ λο-χαγοῦ καὶ γλύτωσα τὰ καρόνια 'Αθῆν.* *"Εχουνε καὶ λένε πὼς ὁποῖος περνάει ἀπὸ 'κεῖ δὲ ποτάμι δὲ δὲ γλυτώνει τὸ πίνιμα (= πνίξιμο) Πελοπν. (Βερεστ.)* *Τὸ γκλέφτην τὸν εἰ-δαδιν τζαὶ τὸν ἐσταμβάραδιν τζαὶ 'έν τήνε γλυτών-νει Χίος.* *'Επερπάτγιεγ γλή'ορα γλή'ορα γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπ' ἑναζ ζαφτιέ (ἀστυνομικὸ) Χίος (Πισπιλ.)* *"Ητανι πολὺ ἀράθ' μους οὐ Μπλιάτσ'κους κὶ ὅποια γ'ναῖκα ἔβανε 'ς τοῦ μὰτ' δὲ τ' γλύτουνι Εὐβ. (Αἰδῆψ. 'Ιστ.)* *"Εφασαν, μαστόρ' φοβήχαν, ἔφασαν δον, γούλτουσαν τὰ σαμαριές (ἔφαγαν, οἱ μαστόροι ἐφοβήθησαν, τὸ ἔφαγαν, γλύτωσαν τὰ χαστούκια) Μισθ.* *"Εξ' αὐτὰ ὅτσι θὰ κῖα γλυτούῃ (ἔλεγε, ἐνόμιζε πὼς θὰ γλύ-τωνε) Μέλαν.* || Φρ. *Μοῦ γλύτωσε (διέφυγε τὴν τιμωρίαν μου) κοιν.* *Δὲ μοῦ γλυτώνει (ὁπωσδήποτε θὰ τὸν τιμωρήσω) κοιν.* *Τίπουτα δὲ γλυτῶν' ἀπ' τοῦ χέρι τ' (εἶναι ἐπιδέξιος καὶ ἱκανὸς εἰς ὅλα) Θράκ. (Αἶν.)* || Παροιμ. *"Οποῖους γλυ-τῶσ' ἀπ' τὴν ὥρα, γλυτῶν' ἀπ' τοῦ χρόνου (ἡ ἀποφυγὴ μιᾶς συμφορᾶς ἐξασφαλίζει μακροχρόνιον πολλάκις ἐπιβίωσιν) Στερελλ. ('Υπάτ.)* || * Ἀσμ.

'Επιάσαν τὴ γυναικα μου μαζί μετ' τὸ παιδί μου

ὁ Βελῆ-Γκέκας τὸ σκυλλὶ δὲ θὰ μοῦ τὴ γλυτώσῃ
Πελοπν. (Σκορτσιν.) γ) *'Εξοικονομῶ, κερδίζω Νάξ.* ('Από-ρανθ.) *Σάμ. κ.ά.: Παίρνω μιὰ φανέλα πρόστυχια γιὰ νὰ γλυτώσω δυὸ-τρεῖς δραχμὲς 'ς τὴ βήχῃ 'Απύρανθ.* *Ζ' μῶναρι οἱ μαννάδες μας κὶ κάναρι μιὰ ζ' μουνσὰ μινάλ', γιὰ νὰ γλυ-τῶν'ρι δ'βίττα β' δίνανι γιὰ τὰ ψηστικά 'ς τ' φουναριὰ Σάμ.* δ) *'Απαλλάσσομαι ἀπὸ τὴν ζωὴν, ἀποθνήσκω Βιθυν. (Παλ-λαδάρ.) Θεσσ. (Τρίκερ.)* *Κῶς (Καρδάμ.) Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) κ.ά.: Ζῆ 'κόμη ἡ γλύτωσε Καρδάμ.* *'Εγλύτωσεν ἄρρωστον Τραπ.* || * Ἀσμ.

"Αγιε Νικόλα γείτονα, | ἄς 'ν ἔπαιρνα κὶ ἄς γλύτουνα
ἄν-Γιῶργη καβαλλάρη, | κάνι μου κὶ σὺ μιὰ χάρη

Τρίκερ. ε) *'Απαλλάσσομαι τῶν ὀδίνων τοῦ τοκετοῦ, γεννῶ*
Καππ. ('Αραβάν. Μισθ. Φλογ. κ.ά.) Πόντ.: *Γούλτωσε τὸ 'ραῖ-κα (γυναῖκα) 'Αραβάν.* *Γούλτουσεν νύφ' Μισθ.* *Νὰ φύῃ Παραὰ νὰ πὰ' νὰ γουλτώσῃ ἄλλο 'ραῖκα αὐτόθ.* || Φρ. *Νὰ σκάσῃ 'ς τὰ σκιάνις, μὴ πορῇ νὰ γουλτώσῃ (νὰ σκάσῃ 'ς τὸ σκα-μνί, νὰ μὴν ἡμπορῇ νὰ γεννήσῃ ἀρά) αὐτόθ.* *'Αλλαχτάν, μὴ γουλτώσῃ (Θεὲ μου, νὰ μὴ γεννήσῃ ἀρά) αὐτόθ.* *Μὴ τοῦ καλὸ νὰ γουλτώσῃ (μὲ τὸ καλὸ νὰ γεννήσῃς εὐχὴ) αὐτόθ.* 3) *'Εξο-φλῶ ὀφειλὴν Α. Ρουμελ. (Καρ.)* *Σύμ.: 'Εγλύτωσα τὰ χρῆ' μου Σύμ.* || Φρ. *Δὲ γλυτώνει (ἐπὶ τιμῆς πωλουμένου πρά-γματος εἰς τιμὴν κατωτέραν τῆς ἀγορᾶς καὶ τῶν ἐξόδων) Καρ.* 4) *Φέρω εἰς πέρας, τελειώνω κοιν. καὶ Καππ. ('Ανακ. Μισθ. Φλογ.)* Πόντ. ('Αργυρόπ. 'Ιμερ. Κερασ. Οἶν. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων. (Μέλαν.): *Γλυτώνω τὸ γράψιμο - τὴ δουλειὰ - τὸ θέρισμα - τὸ πλέξιμο - τὸ σκάψιμο κττ. κοιν.: Τὸ 'χω τὸ γέννημα 'ς τὸ περίσυρμα, δὲν κάνει καιρὸς νὰ τὸ γλυτώσω (περίσυρμα = ὁ τελευταῖος καθαρισμὸς τοῦ σωροῦ τῶν δημητριακῶν καρπῶν εἰς τὸ ἀλώνι) Σίκιν.* *'Εγλύ-τωσες τὸ κέδημάς-σον 'Αλεμηνάκι (= 'Αλκμηνάκι) Σύμ.* *'Η κόρη σου κοδ-δεῖγει νὰ γλυτώσῃ τὴ σπουδὴδ-δης; αὐ-τόθ.* *Γλυτώσαμε τ'ς ἱλιές Λέσβ. ('Αγιάς.)* *Κάτ' φοῦδις ἀπ' τσ' ξ-ιλιές μ' μὲν'ρι νὰ ξιτ'ράξον ἀκόμα κὶ γλυτόνον πλιά Σάμ.* *Γιὰ νὰ γλυτώσ'τι γλήγορα, πρέπ' νὰ δ'λεύιτι κὶ τ'ς γιουρτάδης Στερελλ. (Αἰτωλ.)* *"Ηλασα, γούλτουσά το (= τὸ ὠργωσα, τὸ τελείωσα) Μισθ.* *Γούλτουναμ' τ' ἄργαδα (= τε-λειώναμε τίς δουλειές) αὐτόθ.* *"Ως τὸ μεθ'μέρ' κουλτώνονμ' το Φλογ.* *ζούλτωσαν καὶ τὸ ἀμπέλ' αὐτόθ.* *'Εγλύτωσα τὰ ἔργατα μ' κὶ ἀναπάονμαι Πόντ.* *'Η δουλειὰ ἐγλυτῶθεν αὐτόθ.* *Γλυτωμένον δουλειάν αὐτόθ.* *Πάντα γλυτωμένος - γλυτω-μένισσα (εὐχὴ πρὸς τελειώνοντα ἔργον τι, πάντοτε μετ' τὸ καλὸ νὰ τελειώσῃς) Κερασ. κ.ά.* *Τ' ἐμέτερα τὰ δουλείας καμ-μῖαν 'κὶ γλυτοῦνταν Χαλδ. κ.ά.* *'Εγλυτούκατέ νι τὰ χοῦρα; (ἐτελειώσατε τὸ χωράφι;) Μέλαν.* || * Ἀσμ.

'Αφίνω γειὰ καὶ παίρνω γειὰ καὶ λέω σου ἀντίο,

γλυτόνονν τὰ τραγούδια μου καὶ πάω γιὰ νὰ φύγω

Χίος 5) *'Αμτβ. ἀποπερατοῦμαι, τελειώνω Πόντ.: Τ' ἐμὰ τὰ δουλείας καμμῖαν 'κὶ γλυτόν'νε.* 6) *Εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν παιδίων, ἐπὶ τοῦ λαμβάνοντος τὴν πλεονεκτικὴν θέσιν εἰς τὴν παιδιὰν Μεγίστ.* *'Αντίθ. μ π α ί ν ω κ ά τ ω.*

γλυτώρα ἡ, Κρήτ. (Βιάνν. Κατσιδ. Σητ.)

'Εκ τοῦ ρ. γ λ υ τ ὶ ὠ ν ω.

Γ λ υ τ ὶ ὠ μ ὶ 1, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἀν.: *Γλυτώρα μοῦ 'τορε ἕνας κλῶνος πὺ τὸν ἡπιασα, εἰδεμὴς ἤθελα πινγῶ Κρήτ.* *"Αμα σοῦ πιάσῃ τὴν κουβέδα, δὲν ἔχεις γλυτώρα νὰ φύγῃς*
Κατσιδ. *Δὲν ἔχω γλυτώρα ἀπ' αὐτὸ τὸν ἄνθρωπο αὐτόθ.*

Συνών. βλ. εἰς λ. γ λ υ τ ὶ ὠ μ ὶ 1.

γλυτωτῆς ὁ, Λεξ. Δημητρ.

'Εκ τοῦ ρ. γ λ υ τ ὶ ὠ ν ω.

'Ο λυτρωτῆς, ὁ σωτήρ.

γλύφα ἡ, 'Αντίπαξ. "Ηπ.(Ζαγόρ. Πάργ. κ.ά.) Θεσσ. (Τρίκερ.) 'Ιθάκ. Κέρκ. Λέρ. Παξ. Στερελλ. ('Αστακ.) βλύφα "Ηπ. ('Αρτ. κ.ά.) Λευκ. Μέγαρ. Στερελλ. ('Αστακ.) βλύφα "Ηπ.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γ λ υ φ ὶ σ.

1) *"Υδωρ ὑφάλμυρον "Ηπ. (Ζαγόρ. κ.ά.)* *'Ιθάκ.: Αὐτὸ τοῦ νιρὸ εἶν' γλύφα Ζαγόρ.* *Συνών. βλ. εἰς λ. γ λ υ φ ᾶ δ α 1.*

